GAZETA DE TRANSILVANIA.

(CU PREANALTA VOIE.)

ANUL AL XI-LEA

№ro. 4 Brashov, 12. Ianuarie 1848.

КЪЛТЪРА.

(Дикеіере.)

Маї есте о алтъ опініе, пе карєа пріетініі еї о кред а фі калеа чеа міжлочіе де авр, juste milieu. Ачєєаш цине, къ статълві че е дрепт требве съї пасе де кълтівареа попорълві пріівіть din пънтл де недере ал сігвранцеї пъвліче, пріп ъртаре къ ел е даторіѳ а десклде шї інстітъте пъвліче, кѣ спесєле сале; дпсъ ачєлеаш съ пѣ фіе меніте пентрѣ тоцї свъвшіі фъръ осевіре, чі статъл съ каєте а лъміна нъмаї пе о пъртічікъ а попорълві, пе о латъръ, фіреще дп тóте ратъріле щіінцелор теоретіче шї практіче дп мъсъръ прекът о чер шї чеї маї лібералі din зілеле пóстре; din ачеа латъръ апоі съшї дмплініаскъ тóте постъріле енвтерате маї сѣс, пріп ачеї къціва бървацї кълтівацї дп тóтъ прівінца съ гѣверне пе глóте, съ ле кондѣкъ, съ ле цінъ дп фрѣѣ, тотодатъ съ дпгріжіаскъ ка din інстітъте съ еасъ пекърмат алцї дмплініторі де вакапце че с'ар десклде. Де ачі дпколо кѣ челалалт попор съ пъшї маї пеардъ пічі тімпъл пічі монеда спре аї дптемеіе шкóле ш. а., кючі де есемпл църаделві ла плътіреа контрівуцієї, ла фачереа ровотелор шї ла пъртареа армелор чітітъл, скрісъл шї тóте сістемеле філософіче дї ажътъ німік, іар леціле църєї де кътє аре ел требвінцъ і се мачінъ одатъ де дóї орї ла врекі, пе ърмъ пеаскълтъторіділві і се шї маї тіпъреск пріп алвп, саѣ ел девіне ла дпкісóре спре а медіта асвпра лор кѣ тóтъ комодітатеа.

Ашеа пе ворвіа маї дѣпъзї доі бървацї фрпташї. Ноі ле репторсерът: Домнілор, съ пе дпцелецет асвпра прінчініілор маї пайнте де тóте, съ ведем пе че тетеіврі клъдім. Тъпеїа дптребаре есте: дакъ съптет пътрвпшї кѣ тоцїї, къ свфлетеле тътворор óменілор аѣ ачєлеаш атрібвте, къ еле съпт немърітóре, къ аѣ ачєлеаш дрептърі прімітіве, шї къ нъмаї факлътъціле шї пътеріле свфлетещі съпт варіанте, ла вніі маї марі, ла алцїї маї мічі. Дакъ прімім ачест адевър, пе вом дпцелеце вшор, іар де пѣ, ръмас квп, тóтъ діспвта е дешевртъ. — Ноі дпкъ пѣ черет ка статъл съ фіе даторіѳ а рідіка дп тóтъ треапца де сат кътє вп цімпасіѳ, лічеѳ, вніверсітате, чі апърът нъмаї къ ачєлаш токма дп інтересъл съѣ е дндаторат а да прілеж ла тóте пласеле де попор, ка din ачєлеа съ се пóтъ алеце шї пъпца тот че е талент шї ценіѳ. De вnde цїе статъл къ дп кътаре състъвлец пѣ заче вп ценерал, вп інціперіѳ, вп консіліаріѳ маре, асвпс дп пъпъра са чеа гróсъ токта ка шї вп діамант дп пороіѳ? Че фєсесе Моісі маї мълт декът вп прѣпкълец де склав прінс пе Ніл; шї Давід вп пъстораш ка тоцї човъпашії; Ромълвс асемепеа; Катаріна І. певаста вnвї драгоп; Франклін легъторіѳл фълцерелор вп вієт тіпограф сърак; Наполеоп вп корсікап, пе карє дакъ татъсъѣ пѣл дєчеа ла шкóла остъшаскъ дп Франца, лътеа пѣ л'ар фі квпоскът шї пѣ і с'ар фі дпкінат пічі одатъ. Шчл. шчл. Дечі ачі опініа постр есте: Съ се рідіче прєсте тот ла ораше шї сате шкóле комънале, съ се пъпdіаскъ кѣ тóтъ лъареа аміпте ла орі че семпе де талепте с'ар арътта; ачестора съ лі се деа окасіе а пайпта кът вор пътеа маї мълт; іар де ачі дпколо тóте мінцїле ордінаре, капете маї пвцін кѣ прінзътóре съшї каєте сфера лъкрърії лор дптре пласеле міжлочіі саѣ де жос а ле попорълві; саѣ адікъ: съ стеѳ дрептъл пепкіс пентрѣ тоцї, ка съ пропъшіаскъ фіекаре пъпъ вnde'л ажътъ пътеріле. De алтъ парте тоцї къцї амецеск сѣс, съї лъсът а мерце дп жос. Нъмаї ашеа кълтівареа ва ста дп деплінъ армоніе атът кѣ свопъл отепімії, кът шї кіар кѣ ал статълві. —

Дпкъ о дптребаре: Съспвпет къ вп стат, фіе монархік (Іосіф ІІ., Фрідерік ІІ.), фіе репвблікап, аре чеа маї кратъ воінцъ де а кълтіва пе тóте пласеле попорълві дпъ прінчіпе кѣ тотъл ліберале, спре каре скоп ел шї десклде тóте дрептърі; съспвпет къ свпрета інспекціе а статълві престе інстітъте фъкът тот де ел ар фі нъмаї віпе фъкътóре, іар пѣ рестрінгъторе шї орбітоаре: óре ла асемепеа дмпрецівърі статъл е даторіѳ а маї свфері шї пе алцї партікъларі, саѣ корпорацїі шї секте, ка съ інтре еле дп конкврінцъ кѣ статъл, кът съпт де есемпл карії десклде пепсіопате, семінаре ш. а.

Ачі пе вп а мінте тóте фервінцїле черте ескате шї тъпате дп Франціа, Белціѳ, Олапdіа „деспре лівертатеа інстітъцієї пъвліче.“ Съ пе аместекът шї поі ла ачеле черте? Департе съ фіе; чі поі рекпвпощет дпdатъ, къ вп стат отепос, кът пїл пресвпвпет поі, де о парте é даторіѳ а свфері ка шї алцїї дп стат съ дптіпdъ міжлóче де кълтъръ дакъ ле дъ тъпа; де алта дпсъ пѣнмаї аре дрептъл, чі тотодатъ шї требве съ прівегеце шї съ контролеце тóте інстітъте прівате, іар дакъ леар афла дп адевър перікълóсе, съ ле шї десфінцеце. Съ пвпет къ де о парте с'ар десклде сале шї катедре іакобініче шї революціопаре, іар де алта шкóле лъцітóре де дптъпечітеа кредінцеї дешерте, де връ релеціóсъ, евлавіе фарісаікъ шї дешътъпіе асвпра потестъцїі політіче,

прекът се ântâmplă nă odată: cu privire la statul ku mulțe ne brațe, kът ân sinul său din dóu părți se kreșe o ieperație de dușmani, kът se arbokъ semința strikъčvnii? Nimi dekът ši nimi odată! Ačest nimi odată noi ân atențiele tokta ne interesul livertății. Ieperația tipъr dakъ ar ši, ar putea pretinde ku tot dreptul dela stat, ka aceasta cu nă sfere o edukație de partizani, cu nă rașe ka tinerele inime cu se skalčie prin putrea âmpъcătorilor rътъčite, nimi cu devlie žokъrie ator patime deșeptate ši putrite ku mișcrie, ši cu ia o edukație skutită ku totul de partide până la vrâsta ân kare așa dekata e atât de matur, kât ea singur âši póte alege ši defiție principe. Ân adevăr, kът ar putea sfери statul ka kătare profesori, žurnaliști, politici ši mai vârtos preoți karii adeseori sânt mai bine askultați, cu kăteze a zice tinerei ieperații: „Bărbați, dușmaniți ne liberalul, ne filosofuș, ne republikanuș, saș, prigoniți ne konservativul, ne religiosul nuș.? Ku asemenea maniеръ s'ar da tinerimii o direpčune, din kare așa ar fi ku putință a o mai avate ši a o reptórče. Așea póte fave nimai despotismul, fie ačela sus ne tron saș ân aristokratie, fie jos ân popor ši ân plebe; nimai el póte pretinde: Oprigi prin censurъ aspruțóte kărțile ši škólele kăte sânt de opinii kontrarii; trimitegi ân škóle spioni; ânfrikați saș korumpegi ku bani ori ku postări ne profesori ši ne skriitori, ka cu ânveță ši cu skrie nimai kăte ne plak póu; oprigi ne cetățeni a esi ân țări străine, ka nu kumva de ačolo cu viie ku idei kът nu le avem noi; dați pașapurți, postări, titluri, ordine nimai ačelora karii aratu ča mai nekondiționat cetățene la voințele póstre, ne toți ceilalți ânlțărați'i, depărtați'i dela kărți ši dela toate favoarele noastre uuuș.

Atâta ânkâpea despre kultură ân kolónele póstre. Pentru ceі karii čitiъ ne K. Rottek, Nimaier, Poliț, Talеirand (Rapport sur l' instruction publique 1791) ši. a. tóte ačestea nu sânt idei póu ši nekunoskute. —

Г. Б.

TRANCILVANIA.

Dela marțini. Boala de viie iaruș aș ânchepută a pustii ân večina póstrъ țară; asâzim kъ ân satul Bâikoi s'ar fi ivit ân septămâna trekută ši ar fi prupuș 13 viie. Ačeastă eruptere noauă ai ačestei bóle kumplite ne viie kъ atâta mai neașteptată, kъ kât este teamъ, kъ ea cu va lați ši prin večinele sate pun la marținele Austriei, ši va ânpedeka ši mai mult transportul mărfilor, kare ši pun akuma tot din pričina ačeasta foarte mult pătimește, așa kât kiriile nimi odată nu fevr mai skumpe. — Oare cu nu fie prin putință a-cerii stăpânirі a curii romînești a pune odată stavilă ačestei atâta da primejdioase boale ši a o stârpi ân fapță, iar nu numai a o ânțădui, ka ši până akuma?

UNGARIA.

Pojon. Dela dietă. Dun ferii mai lungușóre ânchepute la 23. Dekemvrie sedințele se redeskiseră la 7. Ian. ku a 18-ea formală. Ači era cu se ia la desbaterе nóu proiektul de lege al naționalității ši al limbei magiare, kъ skop de a i se da ântindere ši tărie mult mai mare de kât i se dede ân dietele trekute; âncu de o parte Dn. L. Koșut kъ mai multe pretenții ši modifikării a le sale, de alta repoitele dispute lungi ši brâncóse asupra Slavoniei ši a Kroației, ne kare opusiția magiară nu mai vrea a le rekunóște de regatul, ši numai de simple „părți ântrebuințate ku Ungaria,“ protraseră desbaterile până kând brândulice la toți, dn. președintul persunal reiș nopți statutelor anul nuș ferichit, apoi ânkise sedința pe ačea zi.

Ân 8. Ian. se ținu sedința čerkulară tot ân kauza limbei magiare. § 3 al proiektului de lege se skimbă ašea: limba ânvățăturii publice ân škólele publice șiințifice ši ân institutele publice de edukație va fi numai limba magiară; iar ân škólele elementare, ân kare limba magiară cu se ânveță prin ândatorire, ân privința ântrodučerii ei ka limbă esplikătóre ne lungă kuntinuirea âmprejurărilor, cu ângrižiaskъ deregătoriile respektive.“ — Adikъ ne ânțelese: ân porte, cimpasii, ličevri, universități, cu fie limba magiară ši esplikătóre ân gura profesorilor, cu fie ši kărțile școlastice pentru tóte șiințele tot magiare; iar ân škólele komunale sătești, limba magiară cu fie datori vâțаții a o ânvăța din gramatikъ, ci ânvățători cu le espline ân limba lor maternă (magiareșce, nemțeșce, romînește, slavonește); âncu ori unde s'ar putea, cu se vâre ši la sate tot limba magiară ka esplikătóre....

Nu e mirare kъ discuția ân privința limbei se protinde iaruș, pentrukъ parte mare se vede pentrința de a deznaționaliza ši sătele ašea kărund ka prin fermek. —

Dovrițin. Ân zilele din urmă a lui Dekemvr. un fečor de bogăr ân mușa ca pușkă ne mătuca, apoi o trase din kasă afară. Tot akolo ne un zidariu bogat ân vičeru xodii ân kap de noapte ši ân desnoiere de toate. Unul din vičinitori kuză ân mușa dreptății. (Jelenkor)

Timișoara, 26. Dekemvrie n. Pentru dreptul de fer dela Timișoara prin Seredin ši Kečkemet la Pešta avem nădejdea ča mai bun, ši kred kъ akъ ân primăvara viitoare vor ânchepe a lukra la el. Singur Klein dă 4 miliuane f. arg., iar celelalte 3 mil. sânt ka ši strânse. Dela Timișoara pun la Rușava ân fave Klein singur kъ keltuiala sa; — planurile sânt toate gata. Drept ne lungă Lugoș va da dreptul kătră Ardeal.

— Че тѣрбѣраре се фъкѣ ла ноі кѣ алецерея депутаціlор. Конселя II. ші жѣделе II., карій вѣрѣ а терце фѣрѣ воіа попорялуі ла дієтѣ ка депутаці требуіѣ съ се ынтоаркѣ ынderъпт, кѣчі четъценії ынсэрчінаці de спірітя реформелор, ынчепынd аші кѣноаще пэсчіуінеа, протестаръ ла ыналтя троп асупра ачестей пелегаде алецері; de юnde кѣпътаръ воіе de a алеце пе алці депутаці, аша ка фіекаре четъцеан съ аібъ дрептя de a алеце 30 de репресентаці, карій апоі din пребъ кѣ комбінатеа*) съ алеагъ кѣвенііі депутаці. Акест четъцень порніръ пе зіуе кѣ стеагурі рѣдікате, ші се фолосіръ de ачест фрѣмос дрепт. Ресултатя алецерій фѣ еклатант пентрѣ Георге Іоановіч-Каліва**) ші Лаврендіе Бърнуцъ. Ачещі депутаці авѣръ атъта стімъ пэнѣмаі ынаінтеа четъценілор карій іаѣ алес, чі ші ынаінтеа алтор четъці ліберь, кѣчі плекынd Домнеалор ла Пожон фѣрѣ петрекъці de о мълціме de четъцені кѣ віватурі, кѣ треаскурі ші кѣ алте вѣрѣ сгомотоасе; ажынгынd апоі ла Пеща фѣрѣ пріміці ші оспетаці ші маі фрѣмос; аша ші ын цібр, ші ын алте ораше. —

АВСТРІА.

Віена, 8. Іануаріе. Еселенція са в. Кübeck, міністрюл фінанцелор, пентрѣ а кърві съпътате се інтересеазъ о монархіе ынтреагъ, дэпъ о воалъ de кътева зіле се ынсъпътошѣ спре бѣкуріа тътворор. — Фалімептеле челе марі din Франкфорт каре ловіръ ші аічі маі мълте касе, адѣсеръ ла десперацію пе кѣцівa негуцеторі; din ачеія унюл ынші тъіе гътюл кѣ ын бріч. —

МОЛДАВІА.

Іашіі, 19. Декетвріе. Ынтре повъцціле, каре de кътева зіле се ынтреабъ пе ла ноі, чea маі ынсемнатъ a фост ші есте стрэдбіреа міністеріілор. Міністрюл din лъунтрѣ ші секретарюл де стат ші аѣ dat dimisіюніле. Тоці ынтреабъ: пентрѣ че? — Тоці ръспynd кѣ тъчереа. Мълці се бѣкураръ, мълці се скървіръ, дэпъ ынпрецюрърі.

Кѣріосітатеа ценералъ ынкъ пъ с'а ындестулат.

Міністерюл требілор din лъунтрѣ ынкъ пъ с'а ынжгеват. Тоці съпт кѣ бътае de інімъ: унііі дореск пе стъпънюл лор, унііі пе протекторюл лор, унііі пе фъкъторюл лор de біне, дар преа пъціні съпт ачеія карій дореск пе отюл патрієі.

Секретаріатюл de стат, с'а регулат. Ын жѣне граціос, спірітюс ынвъцат a кънътат порто-фолію. Ачеста е Александрѣ, фіюл Досале логоф. Кост. Стырза, унюл din чеі ынтъі боері аі църеі, каре ын маі мълте врем a окупат челе маі ыналте ші маі греле постурі ын Молдова. Есте de пъдъждѣт кѣ фіюл ва іміта пе пъріnte, ші ажютат de спірітюл ші капацітъціле кѣ каре ел есте ынзестрат, ва да о фацъ ексемпларъ ачестей міністеріѣ. Есте de пъдъждѣт кѣ карактерюл чел бун, діспозіціле інтелектюале, ші сімцемінтеле челе повіле, унite кѣ амбіція жѣнелі міністрѣ, вор форма ын кърынd ын от вреднік de стат, ын фіѣ вреднік de патріе ші ын бърбат de ачеія, пе каре ла ынпрецюрърі певоеа ыл чере ші локюл ыл кеатъ. Орі ші кѣм лумea аплаудеазъ ла о асемине алецере din партеа Домнюлуі рецент. Жѣнімea каре вісеазъ тот деаюна прогресюл ші ферічіреа патрієі, аре окій ліпіці асупра жѣнелі міністрѣ. Нумаі унііі бътръні, астъзі zimbeск de нізмъ*). Бътрънії ка бътрънії: еі сокот кѣ мълціmea анілор фаче мерітюл ші вреднічіea отюлуі; еі претінd кѣ барбеле лор челе лъпці ші алвe ледаѣ дрітюл кътрѣ постурі ші кътрѣ чінстірі; еі черѣ ка тоате капріцеле лор съ фіе аплаудате ка фапте ві-мерите а експеріенціеі лор. Дар тоате претенцііле аѣ тімпюл лор ші тімпюл авъзърілор поате ва трече, кѣчі преа de мълт домнеще ын лume**). — △

ХРОНІКЪ СТРЪІНѢ.

Нощеле не віn тот перегълат; се вede къ дрътъріле се ынгреунаръ фоарте пріn нінсоаре. —

Спанія. Madpid, 29. Декетвріе. Гъверніюл пропусе дietei бюджетюл статюлуі пе а. 1848. Венітюл ва фі 1283 міліоане 631,396 реалі, іар спеселе 1583 міліоане, адікъ мълт

*) Аша е кѣ ын тоці? Ped.

**) Тімпюл авaтерілор съ треакъ, съ ын маі ніе. Вор кътеза ынсъ тінерії а арзіка токма тоте авъзъріле ынмаі ын кърюіле бътрънілор ноцрії?? Ынкъ одатъ: авъзъріле съ неарь, ка чеара de фаца фокюлуі; ынсъ оре кѣм вом ынмі ші ачеле фапте але жѣнімії постре, каре стаѣ ын контраст deadpentя кѣ тоте минунателе ідеі ші прінчіпе адѣсе дела ынверсітъціле Европеі, нумаі пентрѣка съ ле калче ын пічоре, съ'ші батъ жок de еле ла чел din тъі прілеж ачі акась? Орі ші кѣм domнілор: чел пъцін не жѣнътътате требзе съ рекънощем ші ноі антіка докторінъ: In senibus consilium (senex, senatus); іар о парте a телецѣзірілор бътрънещі, фърѣ але da нас, фърѣ але съфері ын тъчере, авем a о аскріе едѣкаціеі лор, ла каре еі ын пѣрть нінa, кѣчі наінте кѣ 60—70 анi ын еі міо dederь, чі дела алціі о лъарь, саѣ кѣ ын о лъарь нічі de кѣм, чі еі фъсеръ едѣкаці нумаі de сѣрте ші фаталітате. Іар ноі? Ноі деперація de 20—40 анi, дакъ не анатем дела прінчіпеле de каре сънтем бътрънюі, кѣм съ фіm нумаі?? Ші дакъ алергъм дэпъ теорії ынтрѣ німік констатзіre пріn практікъ, кѣм съ не зікъ?? Бътрънії, бърбаці, жѣні, = трекът, пресент, віітюрѣ, ын пот фі унюл фърѣ алтюл, чі контрола съ фіе din тоте пърціле. Ped.

*) Ын Тімішоара комбінатеа есте репресентатъ de 60 de четъцені, din карій 30 сънт католічі, іарь 30 de лецеа гречеаскъ незнітъ (сърв-ромънії).

**) Георге Іоановіч-Каліва есте ромънюл повіл пропріетарюл Дзлавлуі ші a Валеі марі, ын тімпъ нумаі de 25 анi, кързіа пагъра не лъпгъ о фрѣмсецъ фіскъ раръ іаѣ dat ші ын дѣх ацер ші ердіт ші о ынсъмнре рарь ынтре бърбаці ромъні. Дзлавлуі пріn фъкътеле кълторіі ші аѣ агонісіт о есперіенцъ мълт фолосітоаре.

маї марї de кът венітȣл. Міністерїȣл ші diета консȣлтаръ кȣм ар пȣтеа пъстра ші крȣца ка съ нȣ кȣфȣnde вістіеріа ѫн даторії ші маї марї. Ваї de фаміліа ші токма ашеа ваї de статȣл, ѫн каре спеселе сънт маї марї декът венітȣріле; de нȣ вор пъстра кȣ маре гріжъ, ȣрмареа чеа маї неапъратъ ва фі банкерот, рȣшіне, апȣнере.

(Газете сп.)

Франціа. Паріс, 6. Іанȣар. Пела ѫнчепȣтȣл анȣлȣї е інтересант а арȣнка къте опрівіре престе маї мȣлте бȣцете еȣропене. Францозії дефіг бȣцетȣл кȣ ȣн ан маї наінте. Дечї ачелаш пе а. 1849 ва фі: спесе 1382 міліоане 468,322 франчї, венітȣл 1383 міліоане 469,360 франчї, прін ȣрмаре ȣн рест бȣн de 1,001,038 фр. Ѫнсъ францозії нȣ сънт ѫндестȣлацї нȣмаї кȣ атъта сȣмъ пъстратъ, чі ѫшї бат капȣл кȣм ар пȣтеа економіza маї біне. Пентрȣ департаментȣл ръсбоїȣлȣї арȣнкаръ астъдатъ нȣмаї 12 міліóне 850,000, пентрȣ марінъ 6 міліóне, іар пентрȣ дрȣмȣрї de фер 116 міліóне 678,000 фр., адікъ кȣ вреo 47 міліóне маї пȣцін декът пе анії 1847 ші 1848. (Офіч.)

— Кȣм се веде Елвеціа нȣ маї фаче францозілор дȣрере de кап. Кȣм се скімбъ політіка дакъ веде fait accompli! Міністрȣл Гіȣзот адікъ декіаръ, къ „гȣвернїȣлȣї францоз нȣї трече прін мінте а ѫмпедека пе Елвеціа дела ревісіа ші реформареа констітȣціеї сале нічї ѫнтр'о формъ, кънчї еа ла ачеаста аре дрептȣл, чі се паре нȣмаї къ радікалії воіеск а о сȣрпа.“ Апої ашеа че скоп ар маї авеа потеле кȣ каре се гътеа кътева гȣвернії ѫнтре атътеа амерінцърї?!

(Journ. d. Deb.)

— Се адевері деплін, къ неферічітȣл емір Абд-ел-Кадер непȣтъндȣсе ѫмпъка кȣ сȣлтанȣл марокан, се арȣнкѣ ѫн брацеле францозілор, карії ѫл прімірь оменеще кȣ тоатъ нȣмъроаса'ї фаміліе ші кȣ фрації лȣї. Емірȣл ѫн 29. Дек. сосі ла Тȣлон, ȣнде ва ціпеа лъзъретȣл, апої ва трече ла Паріс. Ашеа се пȣсе капет ръсбоїȣлȣї алцірітан дȣпъ лȣпте de 18 анї, din карії 15 анї фȣсеръ партеа лȣї Абд-ел Кадер. Ловіреа din ȣрмъ кȣ марокапії фȣ преа кръпченъ, пентрȣкъ емірȣл кȣ 1500 кълъреці аї съї спарсе прін о трȣпъ марокапъ de 40 мії, ші ашеа скъпѣ ла францозі. — Мірареа францозілор къ Абд-ел-Кадер къзȣ ѫн мъна лор, есте естраордінарїъ. Емірȣл се чере ла Еціпт саȣ ла Мекка, чі се креде къ францозії нȣ вор преа гръві кȣ ѫмплініреа черерії лȣї. —

— Madama Аделаіда ръпосата соръ а рецелȣї лъсѣ о мікъ авере de 60 міліоане фр., кареа тоатъ ръмъне ѫмпърцітъ ла фіїї ші фіїчеле фратесъȣ, афаръ de 1 міліон каре се ѫмпърці ла інстітȣте ші ла сърачї. Венітȣл din домініȣріле ръпосатеї ѫл траце рецеле пънъ е ѫн віацъ, іар дȣпъ моартеа лȣї вор ръмъне ка пропріетате тот а фіїлор ші а непоцілор съї. (Газ. ȣнів.).

Італіа. Маіланд. Чеарта сънцероасъ дел' анȣл поȣ жȣрналеле о дескрісеръ фоарте пестріц. Noї din треї кореспондінце сосіте деокамдатъ ѫн Газета ȣнів. скоатем нȣмаї ȣрмъторїȣл адевър: Оаменії реформелор ѫн Венето-Ломбардіа, іар анȣміт ѫн къпітала Маіланд ѫшї пропȣсесеръ, ка дела 1. Іанȣар. а. к. съ опріаскъ ѫнтре сіне кȣмпърътȣра мърфілор стръіне ші маї вѫртос фȣматȣл de тȣтȣн (тъбак), пентрȣ каре артікȣл de лȣкс ес din патріе сȣме неспȣс de марї. Дечї ѫнкъ de сътбътъ (zioa de анȣл поȣ) тоцї фȣмъторії de тȣтȣн фȣсеръ флȣіерацї ші бажокȣріцї de а лȣнгȣл ȣліцелор, чі треаба нȣ вені маї департе. Дȣмінекъ ѫнсъ, адікъ а дóа zi пе ла амiазї, de ші пȣцінї маї кȣтеza а фȣма пе ȣліце, ѫнсъ ачеї пȣцінї фȣсеръ сіліцї ашї арȣнка цігареле, дȣпъ каре ȣрма сберъте ші рѫсȣрї бажокȣроасе. Італіанії сȣферіръ дела коннаціоналії лор, ѫнсъ нȣ ші немцїї, ші ашеа ȣрмаръ ѫнкъіерътȣре ші пълмȣітȣре ȣрѫте ѫн маї мȣлте пърцї, пе каре поліціа нȣ ле пȣтȣ контені. Дакъ фȣма ȣнії din остъшіме, глоателе се лȣа дȣпъ еї, ѫї флȣіера ші ѫї ѫнжȣра, іар ачеіа плътіа кȣ тъіетȣре de савії. Акȣм треаба девені преа серіоасъ; о деспърцітȣръ de драгонї еші ѫнтре попор; чеіа de ші се пȣртаръ кȣ маре кȣмпът, фіind тотȣш осташії сіліцї а се апъра кȣ ферȣл бланк, вреo 20 італіанї лȣаръ тъіетȣре de савії, іар дінтре осташї серъніръ ȣн офіцір ші доі кадецї (іȣнкърї). Ліпіщеа се рестаȣрѣ авіа поаптеа пе ла 11 чеасȣрї. De атȣнчї ѫнкоаче реформаторії вреȣ а опрі пе попор ка съ нȣ маї пȣіе ѫн лотетеріе; атъта нȣмаї, къ ачеастъ патімъ стръбътȣ фоарте профȣнд ла сърачіме. Пънъ ші фіакърії din Маіланд се ѫнвоіръ ѫнтре сіне прін комплот ші сȣпт педеапсъ de бътаіе, ка нічї ȣнȣл din еї съ нȣ маї дȣкъ пе німінї ла кȣртеа віце-рецелȣї архідȣче, нічї ла гȣвернаторȣл, нічї ла контеле Фікелмонт. Се спȣне ка сігȣр, къ ші фіакърії аȣ алцї кондȣкторї ші сȣмȣцъторї de рангȣрї марї, дела карії траг ші ажȣтоаре de банї. — А треіа zi тȣрбȣръріле се репоіръ, ѫнкът іар требȣї съ еаръ ла міжлок остъшімеа. Ѫн 4. Іан. фȣ ліпіще. Че ва фі маї ȣрмат, пънъ ѫн мінȣтеле кънд скріем ачестеа (сътбътъ 10. Іан.) нȣ пȣтем щі, пентрȣкъ поща Віенеї ѫнкъ тот нȣ маї сосі. Поліціа ценералъ din Маіланд ѫн 3. Іан. дede о проклamaціе асȣпра тȣрбȣръторілор, опрі некȣвіóселе стрігърї de нȣмеле папії, кȣм ші пȣртареа de кокарde din статȣрї стръіне.

Din Трансілваніа маї поȣ. Брашов пънъ сътбътъ ѫн 22. Іан. din 792 рекрȣцї адȣші din доаъ дістріктȣрї се афларъ 91 бȣнї, парте маре ромънї. Обсервъціїле че фаче Wbltt. деспре ромънї ѫн кътва сънт адевърате, ел ѫнсъ нȣ багъ сатъ, къ ачі ѫнтре церї жȣнії економї din веакȣрї петрек ла економіа лор ѫн прінчіпате ші ѫн Тȣрчіа, іар акасъ ръмън нȣмаї чеї маї непȣтінчошї саȣ сърачї.

Ѫн Сівіїȣ дȣпъ сосіреа Есел. Сале а Длȣї гр. Ем. Міко поȣл тесаȣрарїȣ съ фъкȣръ кортенірї, вісіте ші контравісіте.

РЕДАКТОР ГЕОРГІЕ БАРІЦ. EDITOR IOAN ГЪТТ.